

**Roczna analiza stanu
gospodarki odpadami komunalnymi
na terenie Gminy Mieszkowice
za 2024 rok**

Mieszkowice, kwiecień 2025

Spis treści

1. Cel przygotowania analizy	3
2. Ogólna charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Mieszkowice.....	3
3. Analiza możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.....	5
4. Analiza potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi	6
5. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów	7
6. Koszty poniesione w związku z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami komunalnymi obrazuje poniższa tabela.	8
7. Liczba właścicieli nieruchomości objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami, liczba mieszkańców gminy Mieszkowice	9
8. Działania informacyjne i edukacyjne w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi	10
9. Uzyskane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użyci	11
10. Podsumowanie i wnioski.....	11

Cel przygotowania analizy

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Mieszkowice za 2024 rok. Analiza została przygotowana w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2024 rok sporządzono w oparciu o art. 9 tb pkt 1 znowelizowanej ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw.

Głównym celem sporządzenia analizy jest dostarczenie niezbędnych informacji do stworzenia efektywnego i sprawnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Opracowanie sporządzono na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami.

Ogólna charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Mieszkowice

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych.

W 2024 r. w drodze zamówienia publicznego wyłoniono firmę świadczącą usługi w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Zadania z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy realizowane są przez Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Warszawska 48, 74-505 Mieszkowice.

Odbiór odpadów komunalnych na terenie gminy realizowany jest w następujących terminach: niesegregowane odpady komunalne zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Mieszkowice odbierane są co tydzień z nieruchomości wielorodzinnych oraz co dwa tygodnie z nieruchomości jednorodzinnych.

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Mieszkowice odpady segregowane odbierane są co dwa tygodnie. W dniu odbioru odpadów, właściciel zobowiązany jest zagwarantować pracownikom ZUK Sp. z o. o. dostęp do pojemnika od godz. 7.00.

Odpady problemowe odbierane są zgodnie z ustalonym przez operatora harmonogramem – dwa razy do roku. Zbiórka nie obejmuje odpadów remontowo - budowlanych takich jak: okna, pokrycia dachowe, materiały budowlane, izolacyjne, wykończeniowe itp.

W przypadku nieruchomości niezamieszkałych, nie objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, wysokość opłaty za odpady komunalne regulowana jest na podstawie odrębnych i indywidualnych umów zawartych z przedsiębiorcą zajmującym się wywozem odpadów komunalnych. Istnieje możliwość dobrowolnego wyboru przedsiębiorstwa. W zależności od wyboru firmy naliczane opłaty za wywóz odpadów komunalnych mają charakter zróżnicowany. Organizacja i nadzór nad gospodarką odpadami należy do gminy.

W 2024 roku niezmiennie obowiązywały dwie stawki opłat - **39 zł** miesięcznie od każdej osoby zamieszkującej daną nieruchomość w przypadku posiadania i kompostowania bioodpadów, oraz - **40 zł** miesięcznie od każdej osoby zamieszkującej daną nieruchomość bez kompostownika.

Jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów w sposób selektywny, stawka zostaje podwojona do kwoty 80 zł za każdą z osób zamieszkujących na danej nieruchomości.

Na terenie Gminy Mieszkowice system gospodarowania odpadami komunalnymi w 2024 roku działał w oparciu o następujące akty prawa, do których należą m.in.:

- Uchwała Nr XLV/384/2023 z dnia 27 grudnia 2023 roku w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty,
- Uchwała Nr XXXVII/305/2022 z dnia 21 grudnia 2022 roku w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała Nr XII/116/2020 z dnia 12 marca 2020 roku w sprawie Regulaminu Utrzymania Czystości i Porządku na terenie Gminy,

- Uchwała Nr XXVII/213/2013 z dnia 25 kwietnia 2013 roku w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała Nr XXVI/202/2013 z dnia 21 marca 2013 roku w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Analiza możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Zgodnie z art. 9e ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399, ze zm.) podmiot odbierający odpady komunalne na podstawie umowy z właścicielem nieruchomości jest obowiązany do przekazywania odebranych od właścicieli nieruchomości niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bezpośrednio do instalacji komunalnej.

Przetwarzanie odpadów jest zbiorem procesów, które mają na celu odzysk lub unieszkodliwianie odpadów. Każdy produkt jest wytwarzany z myślą o jego późniejszym recyklingu. Dzięki temu surowce nie będą się marnować, a na wysypiskach odpadów będzie zalegać mniej pozostałości.

Na terenie gminy Mieszkowice nie funkcjonuje żadna regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów przeznaczonych do składowania.

Miejscem zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu gminy Mieszkowice, w tym: zmieszanych odpadów komunalnych (**kod 20 03 01**), odpadów zielonych (**kod 20 02 01**) oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania (**kod 19 12 12**) jest Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych- RIPOK prowadzona przez EKO-MYŚL Spółka z o.o. Dalsze 39, 74-300 Myślibórz.

Do instalacji tych zaliczają się;

- Eko-Myśl Sp. z o.o. Instalacja MBP- wariant mechanicznego przetwarzania
- Eko-Myśl Sp. z o.o. Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania,
- Eko-Myśl Sp. z o.o. kompostownia,

- Eko-Mysł Sp. z o.o. Instalacja MBP,
- Eko-Mysł Sp. z o.o. linia sortownicza do doczyszczania odpadów opakowaniowych zebranych selektywnie,
- Eko-Mysł Sp. z o.o. Instalacja do przetwarzania odpadów wielkogabarytowych.

W roku 2024 z terenu gminy Mieszkowice przekazano do RIPOK **1698,88 Mg** odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 w tym: z terenów miejskich **1029,65 Mg** oraz **669,23 Mg** odpadów komunalnych z terenów wiejskich. Odpady te zostały w całości przekazane do zagospodarowania.

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych w tonach [Mg]
		2024
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	31,2400
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0,300
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	190,9000
15 01 07	Opakowania ze szkła	91,7800
16 01 03	Zużyte opony	25,200
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	175,9400
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1698,8800
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	107,8600
SUMA		2 322,1000 Mg

Analiza potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, każda gmina zobowiązana jest do prowadzenia okresowej analizy potrzeb inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

W analizowanym okresie – tj. w 2024 roku – Gmina Mieszkowice nie realizowała bezpośrednich inwestycji w infrastrukturę odpadową. Niemniej jednak zidentyfikowano istotne potrzeby inwestycyjne, mające kluczowe znaczenie dla skutecznego funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami w perspektywie najbliższych lat.

Do najważniejszych zadań zalicza się:

- uszczelnienie systemu selektywnej zbiórki odpadów, poprzez weryfikację złożonych deklaracji oraz kontrolę ich zgodności ze stanem faktycznym,
- kontrole przedsiębiorców w zakresie posiadania umów na odbiór odpadów komunalnych,
- nadzór nad poprawnością prowadzenia segregacji w gospodarstwach domowych i nieruchomościach niezamieszkałych.

Szczególną potrzebą inwestycyjną, której realizacja już została zapoczątkowana, jest budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Gmina Mieszkowice dotychczas nie dysponowała taką infrastrukturą, co ograniczało możliwości gospodarowania odpadami problemowymi oraz zwiększenia poziomu odzysku i recyklingu.

W 2024 roku rozpoczęto prace przygotowawcze związane z utworzeniem PSZOK, obejmujące m.in. opracowanie Programu Funkcjonalno-Użytkowego oraz planowanie pozyskania środków finansowych na ten cel. Inwestycja ta stanowi kluczowy element przyszłego systemu gospodarki odpadami, mający na celu:

- poprawę dostępności usług odbioru odpadów nietypowych (elektrośmieci, chemikalia, wielkogabarytowe),
- zmniejszenie ilości odpadów trafiających do frakcji zmieszanej,
- podniesienie poziomów recyklingu i ograniczenie kosztów systemowych.

Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów

Zgodnie z art. 6 r pkt. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu, które obejmują następujące koszty:

- Odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- Tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- Obsługi administracyjnej tego systemu

- Edukacja ekologiczna w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Koszty poniesione w związku z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami komunalnymi obrazuje poniższa tabela.

Zestawienie kosztów i wydatków poniesionych przez gminę Mieszkowice w 2024 roku	
Koszty wywozu odpadów komunalnych (odbiór, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie)	2.358.451,40
Koszty obsługi systemu (w tym: wynagrodzenia osobowe pracowników wraz z pochodnymi, szkolenia, zakup materiałów biurowych, przesyłki pocztowe oraz inne wydatki administracyjne)	242.101,60
ŁĄCZNIE	2.600.553,00

Dochody gospodarki odpadami komunalnymi w 2024 roku	
Przypis za rok 2024	2.435.844,00
Dochody wykonane (wpłaty)	2.281.385,17
Zaległości na dzień 31.12.2024 r.	598.270,87
Wpływy z tytułu kosztów upomnień	2.746,55
Odsetki od nieterminowych wpłat za odpady komunalne	22.163,03

Koszty obejmują wszystkie działania związane z systematycznym i skutecznym usuwaniem odpadów komunalnych, począwszy od ich zebrania, a skończywszy na odpowiednim przetwarzaniu lub unieszkodliwianiu. Łączna wartość kosztów systemu to kwota jaką należy uzyskać z opłat, aby ten system utrzymać.

W analizowanym okresie zmianie uległy wszystkie czynniki mające wpływ na funkcjonowanie systemu. Wzrosły koszty utylizacji odpadów, koszty odbioru zmieszanych i segregowanych odpadów komunalnych oraz ilość produkowanych odpadów przez mieszkańców. Analiza wymiaru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, dochodów oraz zaległości w konfrontacji z kosztami i wydatkami pokazała, że uzyskane dochody nie zrównoważą koniecznych do poniesienia wydatków. W związku z tym Uchwałą Nr XXXVII/306/2022 Rady Miejskiej w Mieszkowicach z dnia 21 grudnia 2022 roku Gmina Mieszkowice może pokryć część kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Z uzyskanych dochodów w roku 2024 nie udało się w całości pokryć wszystkich kosztów systemu odpadowego. Aby zapewnić płynność finansową, opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi powinny być wnoszone regularnie, w pełnej wysokości, co pozwoli na swobodne zarządzanie systemem.

Liczba właścicieli nieruchomości objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami, liczba mieszkańców gminy Mieszkowice

Na dzień 31.12.2024 r. liczba osób zameldowanych na terenie gminy Mieszkowice zgodnie z danymi pochodzącymi z rejestru mieszkańców USC wyniosła 6.476 osoby, z czego: teren miasta 3.272 osoby, tereny wiejskie 3.204 osób. W deklaracjach o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, złożonych do Urzędu, łącznie zadeklarowano 4.964 osób, z czego 2.804 na terenie miasta Mieszkowice, 2.160 na terenie wiejskim.

W przypadku wątpliwości co do danych zawartych w deklaracjach, prowadzono działania wyjaśniające.

Liczba właścicieli nieruchomości, od których zostały odebrane odpady komunalne wyniosła 2.167 gospodarstw.

Po dokonaniu analizy powyższych danych stwierdzono, że ilość odpadów odebranych z terenu miasta przypadająca na jednego mieszkańca tego obszaru wynosi 315 kg., podczas gdy na jednego mieszkańca z obszaru wiejskiego przypada 209 kg. Średnia masa zmieszanych odpadów komunalnych na jednego mieszkańca gminy Mieszkowice wynosi 262 kg.

Działania informacyjne i edukacyjne w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

Zadaniem kampanii edukacyjnej z zakresu segregacji odpadów jest aktywizacja społeczeństwa i motywowanie do działań proekologicznych. Założeniem tych działań jest zmniejszenie strumienia odpadów przekazywanych na składowiska, poprzez wysegregowanie w gospodarstwach domowych surowców wtórnych. Informowanie i edukowanie mieszkańców stanowią niezbędny warunek przebudowy systemu gospodarki odpadami.

Właściwa i skuteczna ochrona środowiska naturalnego jest uzależniona od wiedzy społeczeństwa i preferowanych stylów życia. Zarówno wiedza jak i styl życia ulega ciągłej zmianie. Dzięki działaniom informacyjno-edukacyjnym zmieniają się wzorce prowadzące do upowszechniania kultury ekologicznej. Podstawowym celem edukacji ekologicznej jest stworzenie mentalnych i kulturowych postaw włączania jak najszerszych środowisk i grup społecznych do zrównoważonego rozwoju, właściwe postrzeganie środowiska i miejsca człowieka, jego działalności gospodarczej oraz aktywności społecznej.

Samorząd terytorialny ma uprawnienia do kształtowania i tworzenia polityki ekologicznej za pomocą przyznawanych przez ustawy kompetencji dla gmin, powiatów czy województw. Takimi aktami prawnymi są między innymi ustawa z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (tam znajdziemy przepisy dotyczące ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami czy ochrony środowiska), ale także ustawy szczegółowe, takie jak:

- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r - *Prawo wodne*, ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r - *Prawo ochrony środowiska*,
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*,
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

Na podstawie tych ustaw gminy mają możliwość podejmowania działań proekologicznych na swoim terenie. W roku 2024 na terenie gminy Mieszkowice nie przeprowadzono kampanii informacyjno-edukacyjnej dotyczącej odpadów komunalnych. Na ww. cel nie zabezpieczono środków w budżecie gminy. Jednocześnie nie złożono żadnego wniosku na dofinansowanie kampanii edukacyjno-informacyjnej do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Uzyskane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia

1. Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów surowcowych -papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło w roku 2024 kształtował się na poziomie - **19,15 %**.
2. Poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych za rok 2024 wynosił - **63,25%**.
3. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. w **2024 r.** kształtuje się **17,99%**.
4. Łączna masa odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania w tonach w roku **2024 wynosi - 62,43 Mg**.
5. Stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcenia do odebranych i zebranych odpadów komunalnych w **roku 2024 - 2,54%**.

W analizowanym okresie Gmina nie zmieściła się w wymaganych progach i nie osiągnęła wymaganego poziomu recyklingu, ustawowy poziom recyklingu w **2024 r. wynosił 45%**.

Podsumowanie i wnioski

Jednym z kluczowych celów gospodarki odpadami komunalnymi jest ograniczenie ilości odpadów biodegradowalnych kierowanych na składowiska. Na terenie Gminy Mieszkowice mieszkańcy mają możliwość kompostowania bioodpadów w przydomowych kompostownikach. Teren gminy ma w przeważającej mierze charakter rolniczy, z dominującą zabudową jednorodzinną i ogródkami przydomowymi, co sprzyja wdrażaniu tego rozwiązania.

Z analizy złożonych deklaracji wynika, że wielu właścicieli nieruchomości posiada kompostowniki, lecz zbyt mała różnica w wysokości opłat lub obawa przed kontrolą zniechęca ich do faktycznego kompostowania. W efekcie odpady biodegradowalne trafiają do worków lub – co gorsza – do pojemników na odpady zmieszane, podwyższając tym samym masę niesegregowanych odpadów.

Główne wyzwania:

- Niska skuteczność segregacji odpadów
- Znacząca rozbieżność między liczbą mieszkańców zameldowanych a zadeklarowanych
- Niezrównoważony budżet systemu odpadowego

Rekomendacje:

- Wdrożenie kampanii edukacyjnych i informacyjnych w 2025 roku

- Systematyczne kontrole poprawności deklaracji oraz użytkowania kompostowników

System gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie Mieszkowice wymaga dalszych usprawnień – zwłaszcza w obszarach edukacji ekologicznej, egzekwowania obowiązków deklaracyjnych oraz zwiększania efektywności selektywnej zbiórki. Osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu będzie możliwe jedynie przy aktywnym zaangażowaniu mieszkańców oraz skutecznych działaniach organizacyjnych ze strony gminy.

Sporządziła:

Anna Mich